

**ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО
ПОРЯДКУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

МОНОГРАФІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПАРТНЕРСТВО
В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ПОРЯДКУ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Монографія

Біла Церква
БНАУ
2022

УДК 005.591.453(1-22)
Д 362

Рекомендовано до друку
Вченою радою Білоцерківського
національного аграрного університету
(Протокол № 3 від 26 грудня 2021 р.)

Д 362 Державно-підприємницьке партнерство в умовах формування інституціонального порядку децентралізації: монографія. Юхименко П. І., Шуст О. А., Димань Т. М. та ін. За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О. А. Біла Церква, БНАУ, 2022. 464 с.

ISBN 978-966-2122-72-5

Монографія присвячена узагальненню теоретичних і практичних проблем формування інституціонального порядку розвитку державно-підприємницького партнерства в умовах децентралізації. Становить науковий та практичний інтерес для вчених економістів, керівників різних управлінських структур, а також для аспірантів та студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю економіка.

УДК 005.591.453(1-22)
Д 362

Автори: д-р екон. наук, проф. Юхименко П. І. (розд. 1; 4; 7; 13), д-р екон. наук, проф. Шуст О. А. (розд. 14), д-р с-г. наук, проф. Димань Т. М. (розд. 9), д-р екон. наук, проф. Сокольська Т. В. (розд. 10.1; 10.4), д-р екон. наук, проф. Гринчук Ю. С. (розд. 3), д-р екон. наук, проф. Сатир Л. М. (розд. 2), канд. екон. наук, доц. Вихор М. В. (розд. 12), канд. екон. наук, доц. Житник Т. П. (розд. 8), канд. екон. наук, доц. Батажок С. Г. (розд. 4), канд. екон. наук, доц. Биба В. А. (розд. 6), канд. екон. наук, доц. Задорожна Р. П. (розд. 2), канд. екон. наук, доц. Однорог М. А. (розд. 11), канд. екон. наук, доц. Рибак Н. О. (розд. 13), д-р екон. наук, проф. Паска І. М. (розд. 15), д-р філософ. в галузі екон., асист. Хахула Б. В. (розд. 5), канд. с/г наук, доц. Шемігон О. І. (розд. 15), канд. с/г наук, доц. Бількевич В. В. (розд. 7), Осипенко Б. М. аспірант (розд. 11), канд. екон. наук, доц. Панасюк В. І. (розд. 10.2; 10.3).

Рецензенти:

Загурський О. М., д-р екон. наук, професор,
«Національний університет біоресурсів і природокористування»;

Поченчук Г. М., д-р екон. наук, професор,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича

ISBN 978-966-2122-72-5

© Юхименко П. І., Шуст О. А., Димань Т. М. 2022
© БНАУ, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ СКЛАДОВІ СУТНОСТІ ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПАРТНЕРСТВА.....	6
1.1. Базові ознаки державно-підприємницького партнерства.....	6
1.2. Методологічні підходи до визначення ефективності реалізації проектів ДПП.....	18
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПАРТНЕРСТВА.....	29
2.1. Формування інституціонального порядку розвитку державно-підприємницького партнерства.....	29
2.2. Архітектоніка інститутів реалізації державно-підприємницького партнерства.....	37
РОЗДІЛ 3. ПРИНЦИПИ МЕНЕДЖМЕНТУ ВПРОВАДЖЕННЯ ДПП В УКРАЇНІ.....	49
3.1. Теоретичні доміанти принципів менеджменту ДПП.....	49
3.2. Принципи менеджменту ДПП в умовах децентралізації.....	58
РОЗДІЛ 4. МЕХАНІЗМИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ДПП.....	70
4.1. Сутність механізмів регулювання ДПП.....	70
4.2. Економічний механізм реалізації ДПП в Україні.....	83
4.3. Фінансовий механізм розвитку ДПП.....	89
РОЗДІЛ 5. ІНСТРУМЕНТИ ТА ФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА ОСНОВІ ПАРТНЕРСТВА ДЕРЖАВИ І БІЗНЕСУ	103
5.1. Інструменти залучення інвестиційних ресурсів.....	103
5.2. Фінансові та операційні ризики ДПП.....	116
РОЗДІЛ 6. РОЗВИТОК ДПП В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	128
6.1. Напрями моделей та типологія контрактів ДПП в АПК.....	128
6.2. Методи оцінювання проектів ДПП в АПК.....	141
РОЗДІЛ 7. РОЗВИТОК ДПП У СФЕРІ ПРИРОДОГОСПОДАРЮВАННЯ...	155
7.1. Інституціональні проблеми розвитку ДПП в сфері природокористування.....	155
7.2. Вплив інституціональних чинників на капіталізацію ресурсного потенціалу сільських територій.....	172
7.3. Економічний підхід щодо формування людського капіталу розвитку підприємництва в регіонах.....	184
Розділ 8. РОЛЬ ДПП В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	203
8.1. Сутність інноваційно-орієнтованого ДПП.....	203
8.2. Розвиток ДПП в науковій сфері.....	214

РОЗДІЛ 9. ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОБЕЗПЕЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	227
9.1. Світовий досвід та інноваційна сутність екологічного підприємництва.....	227
9.2. Інституціональний порядок формування екологічного ринку.....	233
9.3. Напрями та перспективи екологічного підприємництва в Україні.....	239
РОЗДІЛ 10 ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПАРТНЕРСТВО У РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ.....	249
10.1. Роль державних інституцій у активізації зеленого туризму для сталого розвитку сільських територій.....	249
10.2. Розвиток сільських територій на основі ДПП в сфері зеленого туризму.....	257
10.3. Практичний досвід розвитку сільського зеленого туризму в Україні.....	272
10.4. Проблеми розвитку зеленого туризму сільських територій.....	281
РОЗДІЛ 11. ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ГЕНЕРАТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	294
11.1. Державно-підприємницьке партнерство як важливий інструмент забезпечення сталого розвитку територій.....	294
11.2. Складові та пріоритети ДПП у досягненні сталого розвитку сільських територій.....	307
11.3. Державно-підприємницьке партнерство в реалізації стратегії сталого розвитку регіону.....	321
РОЗДІЛ 12. ПРОГРАМУВАННЯ РОЗВИТКУ ДПП: ДЕРЖАВНИЙ І РЕГІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ.....	339
12.1. Національна програма сприяння розвитку ДПП в Україні.....	339
12.2. Регіональні програми розвитку ДПП та ефективність їх виконання.....	350
РОЗДІЛ 13. СОЦІОГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР ДПП У ВИКОРИСТАННІ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	364
13.1. Соціально-економічна природа ДПП.....	364
13.2. Розвиток підприємництва як чинник становлення середнього класу в Україні.....	380
13.3. Соціальний та економічний діалог влади, бізнесу і суспільства.....	389
Розділ 14. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ДПП В УКРАЇНІ.....	401
14.1. Проблеми розподілу зобов'язань та ризиків між партнерами.....	401
14.2. Перспективи використання механізму.....	411
РОЗДІЛ 15. СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПАРТНЕРСТВА.....	424
15.1. Розбудова інфраструктури за сприянням приватного капіталу.....	424
15.2. Удосконалення інституціонального порядку сприяння розвитку ДПП.....	440
15.3. Втілення світового досвіду в практику України на регіональному рівні.....	445

ВСТУП

Державно-підприємницьке партнерство (ДПП) автори розуміють як взаємодію державного та приватного секторів: у широкому сенсі – як будь-яке партнерство державних інститутів влади і бізнесу в різних сферах суспільного життя, підтримку державою підприємництва та посилення його соціальної ролі; у вузькому – як партнерство при реалізації суспільно значущих інвестиційних проєктів розвитку. В інституціоналізації децентралізації ДПП – це є вже визнаний суспільством і перевірений на практиці комплексний механізм поєднання зусиль державних інститутів управління (центральных державних органів та органів місцевого самоврядування) і приватних суб'єктів з метою оптимізації процесів створення та ефективного використання інфраструктурних об'єктів і надання якісних публічних послуг. На наш погляд зміст терміну державно-підприємницьке партнерство найбільш повно надане Європейською економічною комісією ООН (UNECE), – як інноваційної довгострокової контрактної угоди щодо розвитку інфраструктури та надання публічних послуг шляхом використання коштів, досвіду та мотивації приватного сектору у сферах, що, зазвичай, входять до відповідальності уряду. Слід зауважити, що сьогодні використовуються різні варіанти перекладу англійського словосполучення «public-private partnership (PPP)». В Україні, як і в більшості пострадянських держав, у нормативно-правових актах та наукових дослідженнях переважно застосовується поняття «державно-приватне партнерство». Цей термін використовується навіть в офіційних перекладах міжнародних документів, зокрема, український варіант підготовленої Європейською Комісією у 2004 р. «Зеленої книги щодо державно-приватних партнерств та законодавства Співтовариства у сфері державних контрактів та концесій». Автори по новому підходять до аналізу даного терміну і розкривають дію даного механізму в умовах інституціоналізації децентралізації бюджетної системи і системи управління. Особлива увага приділена розвитку цього механізму залучення приватного капіталу на основі проєктів ДПП розвитку сільських територій.

Наукове видання

**ДЕРЖАВНО-ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПАРТНЕРСТВО
В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО
ПОРЯДКУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Монографія

**Батажок Світлана Григорівна,
Биба Валентина Анатоліївна,
Бількевич Віта Володимирівна,
Вихор Микола Васильович,
Гринчук Юлія Сергіївна,
Димань Тетяна Миколаївна,
Житник Тетяна Петрівна,
Задорожна Руслана Павлівна,
Однорог Максим Анатолійович,
Осипенко Богдан Михайлович,
Панасюк Вікторія Іллівна,
Паска Ігор Миколайович,
Рибак Надія Олексіївна,
Сатир Лариса Михайлівна,
Сокольська Тетяна Вікторівна,
Хахула Богдан Валерійович,
Шемігон Олександр Іванович,
Шуст Олена Анатоліївна,
Юхименко Петро Іванович.**

Комп'ютерне верстання – Горшунова В.С.
Редактор: Хахула Л.П.

Формат 64x90/16. Друк на папір офсетний.
Умовних друкованих аркушів 29. Тираж 300.
Замовлення № 5520.

Віддруковано ТОВ «Білоцерківдрук».
м. Біла Церква, бульвар Олександрійський, 22.
Телефон 045-63-5-16-18.